

POSTANOWIENIE

Dnia 25 listopada 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Wojciech Katner

w sprawie z powództwa R. Z.
przeciwko "W." Spółce z o.o. w W.
o ochronę dóbr osobistych,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 25 listopada 2015 r.,
na skutek skargi kasacyjnej powoda
od wyroku Sądu Apelacyjnego w Warszawie
z dnia 19 grudnia 2013 r., sygn. akt I ACa 1041/13,

- 1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,
- 2) przyznaje adwokatowi M. M. od Skarbu Państwa Sądu Apelacyjnego w Warszawie 780,- (siedemset osiemdziesiąt) złotych, powiększone o należny podatek VAT z tytułu udzielenia powodowi nieopłaconej pomocy prawnej z urzędu.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 12 grudnia 2013 r. Sąd Apelacyjny w Warszawie oddalił apelację powoda od wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 4 kwietnia 2013 r. Powód dochodził w sprawie publikacji przez pozwanego oświadczenia, wskazując na podanie w opublikowanym przez niego tekście swoich danych osobowych i przedstawienie ich w negatywnym kontekście. Spowodowało to, w opinii powoda, naruszenie jego prywatności, czci i dobrego imienia. Publikacja ta odnosiła się do postępowania przygotowawczego w sprawie karnej, w której powód - w związku z pełnionymi przez siebie w przeszłości funkcjami publicznymi - występował w charakterze świadka. Artykuł przytaczał opinię innej osoby, wypowiadającej się o niskiej wiarygodności powoda jako świadka, zarzucając mu kłamstwo we wspomnianym postępowaniu przygotowawczym. Sąd Apelacyjny podzielił wnioski Sądu pierwszej instancji, że z perspektywy wskazanej publikacji prasowej powód powinien być traktowany jako osoba publiczna, korzystając z niższego poziomu ochrony. Równocześnie, jak stwierdziły Sądy obu instancji, wskazany materiał nie naruszał prawa powoda do prywatności.

Orzeczenie to zostało zaskarżone przez powoda skargą kasacyjną, w której zarzucił on naruszenie art. 386 § 2 w związku z art. 378 § 1 k.p.c.; art. 328 § 2 w związku z art. 391 § 1 k.p.c.; art. 378 § 1 k.p.c. oraz art. 24 § 1 k.c. Na tej podstawie wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku oraz wyroku Sądu Okręgowego, zniesienie postępowania w obu instancjach i przekazanie sprawy Sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i uwzględnienie powództwa w całości, a także o zasądzenie kosztów postępowania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

W sprawie nie występują przesłanki uzasadniające przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania. Brak w niej zwłaszcza podstaw, na których istnienie powołał się skarżący. Wnosząc o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazał on na występowanie w sprawie istotnych zagadnień prawnych oraz na oczywistą zasadność wniesionej skargi.

Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Sądu Najwyższego przesłanka ujęta w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. powinna być rozumiana jako kwestia o problemowym i precedensowym charakterze, odnosząca się do wykładni prawa i mająca znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy. Powinna ona pozwalać na sformułowanie przez Sąd Najwyższy, w ramach rozpoznania skargi kasacyjnej, ogólnego poglądu, możliwego do wykorzystania na gruncie innych spraw. W ten sposób rozpoznanie skargi kasacyjnej będzie mogło przyczynić się do rozwoju prawa, realizując cele publiczne - dominujące w koncepcji skargi kasacyjnej jako nadzwyczajnego środka zaskarżenia (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 29 kwietnia 2015 r., II CSK 596/14, nie publ. oraz z dnia 23 lipca 2015 r., I CSK 976/14, nie publ.).

Kwestie wskazane w uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie odpowiadają tej definicji. Po pierwsze, za istotne zagadnienie prawne nie może zostać uznany problem kręgu adresatów art. 13 ust. 2 ustawy Prawo prasowe. Jego granice wyznaczane są przez treść tej regulacji, zakazującej publikacji w prasie wizerunku i danych osobowych wskazanych w nim osób. Wobec jednoznacznej treści przepisu wątpliwości skarżącego pozostają całkowicie niezrozumiałe. Po drugie, stwierdzenie, czy informacja o zeznawaniu przez daną osobę w charakterze świadka w postępowaniu przygotowawczym wiąże się bezpośrednio z jej działalnością publiczną w rozumieniu art. 14 ust. 6 ustawy Prawo prasowe, wymaga zawsze rozstrzygnięcia w odniesieniu do konkretnych okoliczności faktycznych. Z tego powodu, z istoty rzeczy problem ten nie może stanowić podstawy do sformułowania ogólnego poglądu, który mógłby realizować cel przesłanki z art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. Po trzecie, z analogicznych powodów za istotne zagadnienie prawne nie można uznać pytania o istnienie na gruncie art. 14 ust. 6 ustawy Prawo prasowe „prawa do bycia zapomnianym”. Termin ten jest jedynie określeniem potocznym i wymaga konkretyzacji na gruncie konkretnej sprawy – w której ramach powinno przede wszystkim nastąpić dookreślenie czasowych granic działania wyjątku wprowadzonego w tym przepisie. Po czwarte, te same względy przesądziły także o braku możliwości uznania za istotne zagadnienie prawne ostatniej z kwestii wskazanych w uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania. Skarżący wyraża w tym wypadku

swoje wątpliwości co do możliwości publikacji przez dziennikarza informacji udostępnionych wcześniej przez organy władzy państwowej z prawdopodobnym naruszeniem prawa - pytając, czy w sytuacji takiej „dziennikarz jest zwolniony z obowiązku staranności i rzetelności”. Problem ten jest w wysokim stopniu kazuistyczny i nie zawiera w sobie kwestii o *stricte* interpretacyjnym charakterze - lecz wiąże się raczej z subsumpcją w konkretnych okolicznościach faktycznych sprawy.

W odniesieniu do drugiej ze wskazanych na wstępie przesłanek przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania należy zauważyć, że zgodnie z utrwalonym poglądem orzecznictwa przez oczywistą zasadność skargi kasacyjnej rozumieć należy stan, w którym jest ona uzasadniona w sposób ewidentny, możliwy do stwierdzenia już na pierwszy rzut oka, bez potrzeby prowadzenia złożonych rozumowań (tak m.in. Sąd Najwyższy w postanowieniach: z dnia 9 kwietnia 2015 r., II CSK 550/14, nie publ. oraz z dnia 15 lipca 2015 r., IV CSK 17/15, nie publ.). Spełnienia tej przesłanki nie można upatrywać, po pierwsze, w podnoszonym przez powoda zarzucie pozbawieniu go możliwości obrony jego praw. Argumentacja skarżącego nie przekonuje jednak, by w okolicznościach sprawy sam fakt oddalenia wniosków dowodowych odpowiadał w tym wypadku sytuacji opisanej w art. 379 pkt 5 k.p.c. Nie można także podzielić wniosków skarżącego, by przyczynę oczywistej zasadności skargi stanowić mógł „brak zbadania merytorycznej podstawy dochodzonego roszczenia” co do naruszenia dóbr osobistych powoda we wskazywanej publikacji. Niezależnie od wysokiej niejasności tego określenia, na podstawie uzasadnienia wyroku Sądu Apelacyjnego nie można stwierdzić, by w sprawie dojsć mogło do oczywistego nierozpoznania istoty sprawy.

Wreszcie, w zakresie naruszenia art. 13 ust. 2 zdanie 2 i art. 14 ust. 6 ustawy Prawo prasowe twierdzenie o oczywistej zasadności skargi pokrywa się z użytym równolegle przez skarżącego argumentem o istnieniu w tym zakresie istotnych zagadnień prawnych. Wniosek ten pozostaje wewnętrznym sprzecznym - nie jest bowiem możliwe, by w odniesieniu do tej samej kwestii skarga kasacyjna była uzasadniona w sposób ewidentny (oczywista zasadność) oraz by zawierała w sobie zasadniczą i trudną do rozstrzygnięcia wątpliwość z zakresu wykładni prawa (istotne zagadnienie prawne).

Z uwagi na powyższe, na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. orzeczono jak w postanowieniu. O kosztach postępowania rozstrzygnięto na podstawie § 19 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz.U. z 2013 r., poz. 461 - tj. ze zm.).